

ผลการสอนศิลปวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของ ปิ่น เอ มิทเลอร์
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปวิจารณ์
ของนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

นาย ไพฑูรย์ ทูลสุข

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-242-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF TEACHING ART CRITICISM ACCORDING TO
GENE A. MITTLER'S THEORY ON ART CRITICISM LEARNING ACHIEVEMENT
OF ART EDUCATION STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS**

MR. PAITON PHOOLSUK

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education**

**Department of Art Education
Graduate School**

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-242-3

I 17289804

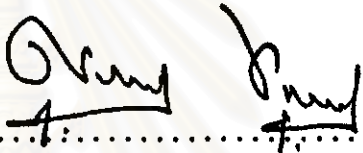
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการสนทนาศิลปวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของ ปิ่น เอ มิทเลอร์ ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปวิจารณ์ของนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

โดย นายไพฑูรย์ พูลสุข

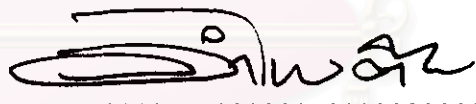
ภาควิชา ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อำไพ ธีรณสาร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

.....กรรมการ
(อาจารย์สมโภชน์ ทองแดง)

.....กรรมการ
(อาจารย์วัชรินทร์ ฐิติอติชัย)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

** C643843 : MAJOR
KEY WORD:

ART EDUCATION

EFFECTS OF TEACHING / ART CRITICISM / THEORY / GENE A. MITTLER
PAITON PHOOLSUK : EFFECTS OF TEACHING ART CRITICISM ACCORDING
TO GENE A. MITTLER'S THEORY ON ART CRITICISM LEARNING ACHIEVEMENT
OF ART EDUCATION STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS. THESIS
ADVISOR : ASSIST. PROF. SULAK SRIBURI, Ph.D. 197 pp. ISBN 974-635-242-3

The purpose of this research was to study the effects of teaching art criticism according to Gene A. Mittler's theory on art criticism learning achievement of art education students in the aspects of cognitive learning and ability for art criticism.

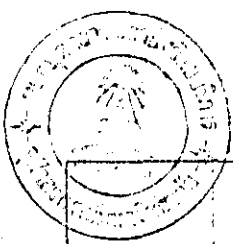
The sampling group of this research was thirteen art education students from Department of Art Education, Chulalongkorn University, on second semester, academic year 1996. The research instruments were Learning Achievement Test, Art Criticism Work Sheet, Art Criticism Self - Evaluation Form, and Questionnaire. The researcher conducted teaching Art Criticism according to Gene A. Mittler's Theory, including utilization the Simple group pre-test and post-test Design. The data collections were analyzed by frequency distribution, Mean, Standard deviation, pre-test, post-test and t-test

The research findings were as followings :

- 1) Cognitive Learning, the learning achievement of students after teaching art criticism according to Gene A. Mittler's Theory was higher than before teaching.
- 2) Ability for Art Criticism, there was not significant difference between description criticism and interpretation criticism of students but there was significant difference between analysis criticism and judgment criticism.

ภาควิชา..... ศิลปศึกษา.....
สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ไพฑูริย์ พูลสุข : ผลการสอนศิลปวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของ ยีน เอ มิทเลอร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปวิจารณ์ ของนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (EFFECTS OF TEACHING ART CRITICISM ACCORDING TO GENE A. MITTLER'S THEORY ON ART CRITICISM LEARNING ACHIEVEMENT OF ART EDUCATION STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี 197 หน้า ISBN 974-635-242-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนศิลปวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของ ยีน เอ มิทเลอร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปวิจารณ์ของนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา ด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านความสามารถทางการวิจารณ์ศิลปะ

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษา ปลาย ประจำปีการศึกษา 2539 จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะ แบบประเมินตนเอง และแบบสอบถามความคิดเห็น ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Single Group Pretest-Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน
- 2) ด้านความสามารถทางการวิจารณ์ศิลปะ พบว่า ความสามารถของผู้เรียนในการวิจารณ์ชั้นพรรณนา และการวิจารณ์ขั้นตีความไม่แตกต่างกัน ส่วนการวิจารณ์ขั้นวิเคราะห์และการวิจารณ์ขั้นตัดสินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ภาควิชา ศิลปศึกษา
 สาขาวิชา ศิลปศึกษา
 ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยชาวซึ่งในพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านเมตตาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่มีคุณค่ายิ่งต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อำไพ ศิรณสาร ที่ได้ปลูกฝังวิชาความรู้ใน
เชิงทฤษฎีและคำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัย

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ กาจกร สุนพงษ์ศรี อาจารย์อำนวยการ
เป็นสหาย อาจารย์วัชรินทร์ ฐิติอดิษฐ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะข้อคิดเห็นในด้านทฤษฎี
และแนวปฏิบัติการวิจารณ์ ตลอดจนตรวจรอบแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

กราบขอบพระคุณ อาจารย์สมโภชน์ ทองแดง ที่ได้กรุณาให้ความรู้และข้อแนะนำใน
ด้านการสอนศิลปวิจารณ์อย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณและซาบซึ้ง Professor Dr. Gene A. Mittler
ศาสตราจารย์ทางด้านวิจิตรศิลป์และศิลปศึกษาแห่ง Texas Tech University ได้ส่งมอบ
ตำราการสอน และข้อแนะนำเกี่ยวกับแนวคิดเชิงทฤษฎีการวิจารณ์ที่มีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ ไบวาสินธุ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา
ทางด้าน การวัดและประเมินผล แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ อาจารย์โยธิน เผือกผ่อง อาจารย์สมชาย สมนก รวมทั้งพี่ เพื่อน และ
น้อง ๆ ชาวครุศิลป์ทุกท่านที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด

ไพฑูรย์ พูลสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	107
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	107
กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง.....	108
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	108
แบบแผนการทดลอง.....	114
วิธีดำเนินการทดลอง.....	115
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	119
ตอนที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนศิลปะวิจารณ์.....	120
ตอนที่ 2 การฝึกวิจารณ์ผลงานศิลปะ..... ทางการวิจารณ์ศิลปะ.....	121
ตอนที่ 3 ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถ ทางการวิจารณ์ศิลปะ.....	129
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	131
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอ.....	136
สรุปผลการวิจัย.....	138
อภิปรายผล.....	142
ข้อเสนอแนะ.....	144
รายการอ้างอิง.....	146
ภาคผนวก.....	155
ประวัติผู้วิจัย.....	197

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. เนื้อหาและจำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	110
2. แบบแผนการทดลอง	114
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปวิจารณ์. ก่อนและหลังการทดลอง.....	120
4. การแจกแจงความถี่ ความสามารถในการวิจารณ์เรื่องราวและมูลฐานศิลปะในกระบวนการ วิจารณ์ ชั้นพรรณนา ก่อนและหลังการทดลอง	121
5. การแจกแจงความถี่ ความสามารถในการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างมูลฐานศิลปะกับ หลักการศิลปะ จากแผนภูมิการออกแบบในกระบวนการวิจารณ์ชั้นวิเคราะห์ ก่อนการทดลอง	124
6. การแจกแจงความถี่ ความสามารถในการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างมูลฐานศิลปะกับ หลักการศิลปะจากแผนภูมิการออกแบบในกระบวนการวิจารณ์ชั้นวิเคราะห์หลังการทดลอง.....	125
7. การแจกแจงความถี่ ความสามารถในการตีความผลงานศิลปะ ที่สื่อความหมายใน เชิงอารมณ์ moods ความรู้สึก feelings และแนวคิด ideas ในกระบวนการชั้นตีความ. ก่อนและหลังการทดลอง.....	127
8. การแจกแจงความถี่ ความสามารถในการตัดสินผลงานศิลปะในเชิงคุณค่าทางสุนทรียภาพ ตามแนวทฤษฎีศิลปะในกระบวนการวิจารณ์ชั้นตัดสิน ก่อนและหลังการทดลอง	128
9. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่นิสิตประเมินตนเองด้าน ความสามารถ ทางการวิจารณ์ศิลปะในแต่ละรายการเนื้อหา.....	129
10. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน. ด้านเนื้อหาของทฤษฎี.....	132
11. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการเรียนการสอน. ด้านกระบวนการวิจารณ์ศิลปะ.....	133
12. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการเรียนการสอน. ด้านสื่อการสอน.....	134
13. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการเรียนการสอน. ด้านการประเมินผล	135